

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תנ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

1

בפני : כב' סגן הנשיאה, השופט אלון גביון

התובעים
1. אברהים אבו אלקיעאן, ת.ז. 059558072
2. נגאת מסאלמה, ת.ז. 937179414
3. גדיר שלאלדה, ת.ז. 854249539
ע"י עוה"ד אלמדעמה

נגד

הנתבע
ב"כ היועץ המשפטי לממשלה

2

החלטה

3 בפני תובענה לפסק דין הצהרתי, במסגרתה עותרים התובעים כי בית המשפט יצהיר כי הקטינים :
4 פאטמה ילדת 1.3.2012, יוסף יליד 25.8.2014 וחמוזה יליד 15.12.2015 (להלן: "הקטינים") הינם
5 ילדיו של התובע 1 וכי "זכותם להרשם במרשם האוכלוסין".

6 כפי שיובהר להלן לתובע 56 ילדים משבע נשים, ונשוי כיום לארבע מהן.

7

8 א. רקע עובדתי :

9 1. התובע 1 הינו יליד 1963, כבן 54 שנים, אזרח ישראלי המתגורר בפזורה הבדואית
10 שבנגב.

11 התובעת 2 הינה ילדת 1983, פלסטינאית הרשומת כתושבת האזור המתגוררת
12 בבית ג'אלה.

13 התובעת 3 הינה ילדת 1992, פלסטינאית הרשומה כתושבת האזור המתגוררת
14 בסעיר.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

- 1
- 2 עפ"י הנטען בכתב התביעה, הקטינה פאטמה נולדה לתובע 1 ולתובעת 2, אשר נישאו
- 3 ביום 1.5.2011 בהתאם להסכם הנישואין מבית הדין השרעי, ואילו הקטינים יוסף
- 4 וחמזה נולדו לתובע 1 ולתובעת 3, אשר נישאו ביום 18.5.2012 בהתאם להסכם
- 5 הנישואין בבית הדין השרעי.
- 6 בכתב התביעה צוין כי התובע מסכים לעריכת בדיקת סיווג רקמות.
- 7 3. בכתב ההגנה, אשר הוגש מטעם המדינה ביום 14.12.2016, צוין כי מרישומי משרד
- 8 הפנים עולה כי התובע 1 רשום כגרוש מגב' אבו אלקיעאן עאליה מאז יום 12.1.2010
- 9 ורשום כנשוי במקביל לגב' בדארין עאאדה מיום 5.10.2000 וכי תחת שמו רשומים
- 10 48 ילדים ילידי 1984-2013.
- 11 היועמ"ש הודיע במסגרת כתב ההגנה כי אינו מתנגד כי יינתן צו לעריכת בדיקה גנטית
- 12 וכי מבקש כי עמדתו הסופית ביחס לתובענה תוגש לאחר קבלת תוצאות הבדיקה,
- 13 וזאת מאחר ויש בקביעת האבהות כדי להשליך על מעמדם של הקטינים בישראל.
- 14 עוד צוין בכתב ההגנה כי התובע 1 נשוי לשלוש נשים, וזאת בניגוד להוראות סעיף 176
- 15 לחוק העונשין.
- 16 4. ביום 12.1.2017 התקיים דיון בפני בנוכחות התובעים ובא כוחם ובנוכחות ב"כ
- 17 היועמ"ש.
- 18 במהלך הדיון התברר כי ישנו חוסר התאמה בין הנתונים עליהם הצהיר התובע
- 19 במשרד הפנים ובין הנתונים המצויים בתיק וכי לתובע מספר גדול יותר של ילדים
- 20 מהמספר הרשום במרשם האוכלוסין וכי אף הנתונים המצויים במשרד הפנים בדבר
- 21 מספר הנשים להן נשוי התובע אינם זהים לנתונים הקיימים בפועל.
- 22 ב"כ היועמ"ש במהלך הדיון עתרה לכך כי שלושה ילדים נוספים של התובע ישתתפו
- 23 בבדיקת הרקמות לצורך זיהוי מבדל, וזאת, לטענתה, לאור דמיון הילדים וטווח
- 24 הגילאים.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

- 1 ב"כ התובעים התנגד לבקשת ב"כ היועמ"ש בעניין עריכת הבדיקה לילדים הנוספים
- 2 לצורך הזיהוי המבדל.
- 3 בתום הדיון האמור הוריתי לצדדים להגיש עיקרי טיעון ביחס למחלוקת שבין
- 4 הצדדים, תוך שהמדינה נתבקשה לצרף לעיקרי הטיעון שלה אסמכתאות מהמוסד
- 5 לביטוח לאומי בדבר הכנסותיהם של התובעים מהמל"ל, וזאת בשים לב לטענת ב"כ
- 6 התובעים בדבר הנטל הכלכלי שיוטל עליהם עקב בקשת המדינה לעריכת בדיקה
- 7 לזיהוי מבדל.
- 8 5. המדינה, במסגרת עיקרי הטיעון שהוגשו מטעמה, טענה כי התובע, אשר פנה לבית
- 9 המשפט לצורך קבלת סעד הצהרתי, עושה כן בהעדר ניקיון כפיים, בשים לב כי עשה
- 10 דין לעצמו, בעוברו עבירה של ריבוי נשים, אשר בחלקן אף שוהות שלא כדין בישראל.
- 11 על כן, לטענת המדינה, באיזון הנדרש בין זכותם של הקטינים לבירור שאלת האבהות
- 12 לבין העדר זכותו של התובע לקבלת פסק דין הצהרתי בשל דרך התנהלותו, יש ליתן
- 13 משקל לדרישות הרשות המוסמכות בדבר עריכת הזיהוי המבדל, שהינן בבחינת "נטל
- 14 מוגבר" להוכחת התביעה נוכח מורכבותה העובדתית.
- 15 במכלול הנסיבות דנן, לטענת המדינה, ובטרם יגובש המתווה המתאים לביצוע
- 16 בדיקה גנטית ועל מנת שתהא בידי היועמ"ש תמונה מלאה ועדכנית ביחס למצב
- 17 המשפחתי של התובעים יש להורות לתובעים להמציא כתב תביעה מתוקן, אשר
- 18 יכלול את כל ילדיו של התובע שאינם רשומים במרשם האוכלוסין וכן להורות לתובע
- 19 להמציא תצהיר ערוך כדין הנושא פירוט אודות כל נשותיו בעבר ובהווה וכן פירוט
- 20 כל ילדיו וכן להמציא תצהירים מטעם כ"א מנשותיו הנוכחיות, תוך פירוט מקום
- 21 מגוריהן הנוכחי וכן פירוט ילדיהן הביולוגיים.
- 22 לעיקרי הטיעון מטעם המדינה צורף טופס תלונה מיום 19.12.2011 (נספח א') מרשות
- 23 האוכלוסין בדבר נישואי ביגמיה, רשימת 48 ילדיו הרשומים של התובע (נספח ב'),
- 24 אסמכתאות מהמוסד לביטוח לאומי בדבר הקצבאות להן זכאי התובע ו/או מי
- 25 מנשותיו בהווה ובעבר מהמוסד לביטוח לאומי (נספח ג').
- 26

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

- 1
- 2
- 3 6. התובעים, במסגרת עיקרי הטיעון מטעמם, טענו כי זכותם של הקטינים להירשם
- 4 תחת שמו של התובע, שהינו, לטענתם, אביהם הביולוגי.
- 5 עפ"י הנטען בעיקרי הטיעון, התובע נשוי כיום ל-4 נשים וכי יש לו כיום בסה"כ 56
- 6 ילדים, ביניהם 3 ילדים נשוא התובענה, אך 48 ילדים בלבד רשומים על שם התובע
- 7 במשרד הפנים, כאשר יתר הילדים רשומים תחת שם האם במשרד הפנים אך אינם
- 8 רשומים תחתיו.
- 9 ב"כ התובעים ציין בעיקרי הטיעון כי התובע יסכים לזיהוי מבדל חזותי מבלי
- 10 שהקטינים הנוספים ייקחו חלק בבדיקה.
- 11 התובע אף הודיע כי הוא מתנגד לבקשת ב"כ היועמ"ש לתיקון כתב התביעה לצורך
- 12 הוספת פרטי יתר הקטינים שאינם רשומים במרשם האוכלוסין.
- 13 באשר לדרישת ב"כ היועמ"ש בדבר צירוף תצהירי התובע ונשותיו, טוען התובע כי
- 14 אין צורך בתצהיר היות וב"כ היועמ"ש יכול לאתר הנתונים ממרשם האוכלוסין עפ"י
- 15 שמות נשותיו של התובע וכי הדרישה בדבר פירוט מקום מגורי הנשים הינם מיותרת
- 16 בשים לב כי עסקינן בתובענה לאבהות, אשר תוכרע ע"י ביצוע בדיקת רקמות.
- 17 התובעים צירפו לעיקרי הטיעון מטעמם אישורי בגין הקצבאות המשולמות ע"י
- 18 המוסד לביטוח לאומי.
- 19 7. לאחר הגשת עיקרי הטיעון מטעם הצדדים, נתבקשו באי כח הצדדים בהחלטתי מיום
- 20 6.3.2017 להבהיר מעמדה של כל אחת מנשותיו של התובע-בעבר ובהווה, וכן, ככל
- 21 שמי מהנשים האמורות אינה תושבת ישראל, יובהר מהו מקום מושבה.
- 22 מהבהרות הצדדים עולה כי שתי נשותיו לשעבר של התובע הינן בעלות אזרחות
- 23 ישראלית, אישה לשעבר נוספת בעלת מעמד קבע, ואילו ארבע הנשים, להן נשוי
- 24 כיום התובע, הינן תושבות האזור ללא מעמד בישראל.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

- 1
- 2 **ב. פוליגמיה בקרב האוכלוסייה הבדואית בכלל וריבוי נישואין לנשים פלסטיניות תושבות**
- 3 **האזור בפרט:**
- 4 **כללי:**
- 5
- 6 8. הבקשה שבתיק שבפני מחייבת דיון מעמיק בסוגיית הפוליגמיה בקרב האוכלוסייה
- 7 הבדואית בדרום בכלל, ובסוגיית ריבוי נישואין לנשים פלסטיניות תושבות האזור
- 8 בפרט.
- 9
- 10 9. ע"פ החוק הישראלי פוליגמיה היא עבירה פלילית שהעונש בגינה הוא עד 5 שנות
- 11 מאסר. ראה לעניין זה סעיף 176 לחוק העונשין.
- 12
- 13 10. נראה כי אין נתונים מדויקים על התופעה שבנדון, אולם ע"פ הערכות שיעור
- 14 המשפחות הפוליגמיות בחברה הבדואית עומד על כ 30%. ראה לעניין זה דוח מרכז
- 15 המחקר והמידע של הכנסת, פוליגמיה בקרב האוכלוסייה הבדואית בישראל,
- 16 כתבה אורלי לוטן, 17/10/06, וכן דוח מרכז המידע והמחקר של הכנסת, פוליגמיה
- 17 בקרב האוכלוסייה הבדואית בישראל-עדכון, כתבה שירי ספקטור –בן ארי,
- 18 8/10/13.
- 19
- 20 11. למרות שבחברה הבדואית מתחוללים תהליכי מודרניזציה, קיימת הטענה כי שיעור
- 21 הפוליגמיה אינו יורד, וכי עדיין מדובר בתופעה רחבה ונפוצה וזאת אף בקרב צעירים
- 22 ומשכילים.
- 23
- 24 12. כשופט משפחה היושב בדין בבית המשפט השלום בבאר שבע מזה מספר שנים, אומר
- 25 כי אכן מדובר בתופעה מדאיגה שיתכן ואף מתרחבת ומתעצמת.
- 26

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

1 אם בעבר מדובר היה בריבוי נישואין של גברים בדואים ישראלים עם נשים
2 ישראליות, נראה כי התופעה התפשטה והתרחבה גם לנישואין של גברים בדואים
3 ישראלים עם נשים פלסטיניות תושבות האזור ללא מעמד מוסדר במדינת ישראל.
4

ריבוי נישואין לנשים פלסטיניות תושבות האזור :

5
6
7 13. הפוליגמיה בקרב החברה הבדואית, מוצאת כאמור את ביטוייה גם בנישואין של
8 גברים בדואים לנשים פלסטיניות תושבות האזור, דהיינו לנשים פלסטיניות שמעמדן
9 במדינה לא מוסדר.

10
11 בבקשות רבות להצהרת אבהות אשר באות לפתחו של בית המשפט לענייני משפחה
12 בבאר שבע, מדובר בנישואי פוליגמיה של גברים בדואים ישראלים עם נשים
13 פלסטיניות תושבות האזור. אדגיש כי אין מדובר בתופעה שולית אלא בבקשות רבות
14 המוגשות מידי שנה והמתייחסות לילדים רבים.

15
16 14. נראה כי גברים בדואים פוליגמיים מעדיפים לשאת נשים פלסטיניות תושבות האזור
17 הן מהטעם שתשלום המוהר עבור אישה פלסטינית עשוי להיות נמוך יותר מתשלום
18 המוהר עבור אישה ישראלית, והן מהטעם שלאחר הנישואין מתנתקת האישה
19 הפלסטינית ממקום מוצאה וממשפחתה, ובהעדר מעמד במדינה, נעשית לתלויה
20 לחלוטין בבעלה ולשליטה מוחלטת שלו. ויש המשווים את חומרת התופעה אף לסחר
21 בנשים.

22 יתרה מכך, באמצעות נישואין פוליגמיים לנשים פלסטיניות מהאזור, ונוכח
23 התמורות החיוביות במעמדן של הנשים הבדואיות הישראליות, מצליח הגבר הבדואי
24 הפוליגמי להתגבר על התנגדות האישה הבדואית הישראלית לנישואי פוליגמיה,
25 ולמעשה "מייבא" נשים חלשות.
26
27
28

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

1

2

3

השלכות נישואי הפוליגמיה:

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

15. האיסור הפלילי בדבר נישואי פוליגמיה מבוסס על נקודת המוצא כי לתופעה זו השלכות שליליות במספר היבטים שונים הן ברמת התא המשפחתי והן ברמת הכלל והמדינה.

16. ברמת התא המשפחתי, הרי שתופעת הפוליגמיה מביאה בהכרח לפגיעה במעמדה של האישה, לסכסוכים קשים בתוך המשפחה, ולהנצחת מבנה המשפחה הפטריארכלי. במקרים רבים של נישואין של הבעל עם אישה חדשה ונוספת, נפגע מעמדה של האישה הקודמת עד כדי התעלמות ממנה והזנחתה הכלכלית והרגשית. אין להתעלם מהתמורות החיוביות במעמדה של האישה הבדואית בשנים האחרונות, אולם הפוליגמיה בוודאי שאינה מסייעת לאישה הבדואית ולמעשה מעכבת את תהליך התחזקות מעמדה ויש לראות בפוליגמיה משום פגיעה בוטה בכבוד.

17. כמן כן, וברמת התא המשפחתי, מביאה הפוליגמיה לחיי עוני לילדי המשפחה ובמקרה קיצון אף להזנחת ילדים. ברי כי במציאות הכלכלית בה אנו חיים, כאשר גבר נישא למספר נשים ומביא לעולם ילדים עם כל אישה, ולמעשה מקיים משפחה מורחבת הכוללת אותו ומספר נשים וילדיהן, היכולת של אותו גבר פוליגמי לספק את צרכיו הכלכליים, החומריים והרגשיים של כל ילד מילדיו אינה מספקת.

אוסף כי לעיתים קיים חוסר הלימה בין מצבו בכלכלי של האב הפוליגמי לבין מצבו הכלכלי של מי מילדיו.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

18. ברמת המדינה, מביאה תופעת הפוליגמיה לאובדן משאבים כלכליים רבים, שכן
- המדינה נאלצת להשקיע כספים רבים באותן משפחות פוליגמיות עניות, כאשר ברי
- כי הסיכוי להוציאם ממעגל העוני אינו גדול ולמעשה מדובר במעין "מעגל שוטה"
- המזין את התופעה הפסולה.
- ככל שהמדינה משקיעה כספים רבים יותר במשפחה הפוליגמית כדי להוציאה ממעגל
- העוני ומחזקת אותה כלכלית, וכל עוד תופעה זו לגיטימית בעיני ראש המשפחה
- הפוליגמי, מאפשרת המדינה בעצמה לאותו גבר פוליגמי, לשאת שוב אישה נוספת
- ולהביא לעולם ילדים נוספים, וכך להנציח את העוני.
19. תופעת הפוליגמיה כמובן שאינה עולה בקנה אחד עם היות מדינת ישראל מדינה
- דמוקרטית אשר חרטה על דגלה ערכים של שוויון בין המינים.
- הפוליגמיה פוגעת במעמד האישה בחברה הבדואית, והדבר מקבל משנה תוקף עת
- מדובר בנישואין פוליגמיים עם נשים פלסטיניות, שלרוב וכאמור הינן נשים חלשות
- יותר.
20. הפוליגמיה בקרב האוכלוסייה הבדואית שבפזורה בנגב חרף האיסור הפלילי הקיים
- , פוגע בצביון המדינה כמדינת חוק וסדר, ויכולה חלילה לתן תחושה כי הנגב הינו
- בבחינת "שטח הפקר" שיש לו דין שונה מדין המדינה.
21. להתרחבות נישואי הפוליגמיה גם לנשים פלסטיניות תושבות האזור, מתלוות לרוב
- עבירות פליליות נוספות - עבירה של שהייה בלתי חוקית והלנה של שוהה בלתי חוקי
- . שכן פעמים רבות, מתגוררת האישה הפלסטינית הנספת עם בעלה הישראלי
- בפזורה הבדואית שבנגב אף ללא אישורים מתאימים, באופן שהן הבעל והן האישה
- עוברים על חוקי השהיה במדינה.
22. באותן בקשות לאבהות בהן מעורבות נשים פלסטיניות תושבות האזור חסרות מעמד
- במדינה, וכאשר מתקבלת תוצאה שלילית של בדיקת הרקמות השוללת את האבהות

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

- 1 הנטענת, ונוכח הסכנה הנשקפת הן לאישה והן לילד מחשיפת תוצאות הבדיקה ,
2 מוצא עצמו בית המשפט במציאות קשה ומורכבת.
3
4 23. כאמור לעיל , לרוב מטרת התובענה המוגשת לבית המשפט לענייני משפחה
5 להצהרת אבהות כאשר מדובר בנישואין עם נשים פלסטיניות תושבות האזור, הינה
6 להסדיר את מעמדם של ילדי הצדדים במדינה , ואין מדובר בסכסוך פנים משפחתי
7 סביב סוגיית האבהות.
8 אולם כאשר מדובר בגבר שנישא למספר נשים , שלעיתים חלקן ישראליות וחלקן
9 פלסטיניות תושבות האזור חסרות מעמד , וכאשר לכל אישה ילדים משלה ואף
10 בגילאים זהים , לא אחת קיים חשש אצל המדינה כי נעשה ניסיון להכשיר מעמדם
11 של מי מהילדים חסרי המעמד באמצעות שימוש בזהות של ילדים אחרים שמעמדם
12 כבר הוסדר.
13
14 **הגורמים לפוליגמיה בקרב החברה הבדואית חרף האיסור הפלילי:**
15 24. לפוליגמיה בחברה הבדואית מספר גורמים תרבותיים וחברתיים. בין היתר, ניתן
16 לציין את ריבוי הנשים כסמל סטטוס, הרצון להגדיל את כוח המשפחה והחמולה ,
17 הנוהג של נישואי חליפין – נישואי "בדל", לחץ על נשים שנחשבות ל" מבוגרות"
18 להינשא בכל מחיר ולהביא ילדים, החשש בקרב האישה מגירושין ומאובדן הילדים
19 עד כדי העדפה כי הגבר יישא אישה נוספת על פני גירושין, מעמדה של האישה
20 בחברה הבדואית ועוד.
21
22 25. תמוה כי חרף האיסור הפלילי בדבר נישואי פוליגמיה וחרף תהליך המודרניזציה
23 שמתחולל בחברה הבדואית, נראה כי עדיין קיימת לגיטימציה בחברה זו לפוליגמיה.
24
25
26
27

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

- 1 להבנתי יתכנו מספר גורמים אשר בעטיים הפוליגמיה טרם נתפסת בחברה
- 2 הבדואית כתופעה פסולה שיש למגרה ולמעשה זוכה ללגיטימציה, ובכללן:
- 3
- 4 א. העדר אכיפה פלילית מספקת של עבירת הפוליגמיה על ידי המדינה
- 5 באמצעות הגשת כתבי אישום והטלת עונשים מרתיעים.
- 6
- 7 ב. העדר אכיפה אזרחית של עבירת הפוליגמיה על ידי המדינה, כדוגמת
- 8 העסקת גברים פוליגמיים בשירות המדינה.
- 9
- 10 ג. "עידוד" התופעה ע"י המדינה באמצעות מתן הטבות כלכליות למשפחות
- 11 פוליגמיות לרבות תשלומי ביטוח לאומי למשפחות מורחבות שיש בהן יותר
- 12 מאישה אחת.
- 13
- 14 26. לא ברור האם העדר האכיפה הפלילית של עבירת הפוליגמיה מקורה באי רצון של
- 15 המדינה להתעמת עם נוהג מושרש בחברה הבדואית או שמא מקורה בקושי המשפטי
- 16 נוכח הדרכים הקיימות לעקוף את האיסור הפלילי.
- 17
- 18 דרך אחת לעקוף את האיסור הפלילי אך במהות עדיין לקיים חיי פוליגמיה היא
- 19 באמצעות גירושי האישה במה שמוכנה "גירושין קטנים". בגירושין אלו הגבר אומר
- 20 לאשתו "מגורשת" פעם אחת, באופן שהדבר מספיק כדי לקבל אישור גירושין מבית
- 21 הדין השרעי, ואולם ע"פ ההלכה המוסלמית, הגירושין מתקיימים רק אם גבר אומר
- 22 לאשתו "מגורשת" שלוש פעמים בנוכחות שני עדים. ועל כן מבחינת ההלכה
- 23 המוסלמית, וחרף "הגירושין הקטנים", הזוג נחשב בזוג נשוי.
- 24
- 25 דרך נוספת לעקיפת האיסור הפלילי היא באמצעות נישואי "קסלה" – נישואין ללא
- 26 רשום בחוזה נישואין, כך שע"פ ההלכה המוסלמית האישה נחשבת לנשואה אך
- 27 מבחינת הרשויות היא נחשבת רק כידועה בציבור.
- 28

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

- 1 בעניין זה מצאתי להפנות להצעת חוק העונשין (תיקון- מניעת ריבוי נישואין),
 2 התשס"ד- 2004 , כאשר מטרת התיקון המוצע היה להיאבק בהתגברות הפוליגמיה
 3 תוך התייחסות לגירושין שנעשים למראית עין בלבד . כמון כן ראה מאמרה של סוזאן
 4 מור שגראוי , ביגמיה ודיני השותפות – הצעה לתיקון חוק העונשין, 10/6/12,
 5 המציעה להחיל את האיסור הפלילי גם על האישה כשותפה לעבירה.
 6
 7 28. חרף הקושי המשפטי הנ"ל , ומשהמחוקק הישראלי מצא לנכון לכלול את הפוליגמיה
 8 בחוק העונשין ומשמדובר בתופעה שלילית שלצערי אף מתרחבת, מצופה כי המדינה
 9 תתמודד עם המציאות הקיימת בדרום, וזאת , בין היתר, באכיפה פלילית , באכיפה
 10 אזרחית ובביטול אותם תמריצים המגבירים את התופעה במקום למגרה ואף
 11 הופכים אותה לכדאית מבחינה כלכלית.
- 12 לעניין התמריצים הכלכליים כמפורט לעיל, אוסיף כי אין זה סביר ואין זה הגיוני כי
 13 המדינה מחד תגדיר את הפוליגמיה כתופעה פלילית פסולה ותבקש למגרה, אך
 14 מאידך תיתן הטבות כלכליות למשפחות פוליגמיות , שבסופו של יום, ונוכח מבנה
 15 המשפחה ומעמדו החזק של ראש המשפחה, , הנהנה הראשון מהטבות אלו הוא הגבר
 16 הפוליגמי. ראה גם המצוין בהנחיית היועמ"ש מספר 4.1112 כי " תופעת ריבוי
 17 הנישואין אף מהווה אמצעי להשגת רווח כלכלי, לעיתים שלא כדין, בתחומים
 18 שונים".
- 19 ג. תפקידה של מערכת המשפט במיגור הפוליגמיה בקרב החברה הבדואית:
 20
 21 29. למערכת המשפט במדינה חלק חשוב במיגור תופעת הפוליגמיה במגזר הבדואי
 22 שבדרום וזאת לצד מערכות נוספות כגון מערכת החינוך ומערכת הרווחה.
 23
 24 30. כחוד החנית של מערכת המשפט , מוטל לדידי, על בתי המשפט לפעול למיגור
 25 התופעה הפסולה , וזאת הן במישור הפלילי והן במישור האזרחי, ונראה כי בשלב זה,
 26 טרם נעשה די בעניין.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

- 1 במישור הפלילי מצאתי להפנות להנחיה מ"ס 4.1112 מיום 23/1/17 של היועץ
2 המשפטי לממשלה בדבר התווית מדיניות התביעה בנושא העמדה לדין והחמרת
3 האכיפה נוכח התגברות התופעה והשלכותיה השליליות. וכן לדברי כבוד השופט
4 חיים כהן בע"פ 596/73 כי " בעיני המחוקק יש בדין המונוגמיה משום שמירה על
5 זכות האישה, שלא ייקח בעלה אישה אחרת עליה ויגרע מזכויותיה, ויש בדין
6 המונוגמיה גם משום השווית זכות האישה לזכות האיש, שכשם שאישה אינה
7 יכולה (לא לפי דין ולא לפי דין ה שרעי) לקחת איש על אישה, כן לא יוכל איש
8 לקחת אישה על אשתו..." (פ"ד כח (1), 773).
- 9
- 10 אני תקווה כי גורמי התביעה אכן יישמו את הנחיות היועמ"ש וכי בתי משפט יגזרו
11 על עברייני הפוליגמיה עונשים ממשיים ומרתיעים.
- 12
- 13 במישור האזרחי מצאתי להפנות לפסק דינו של חברי כבוד השופט מנחם הכהן
14 בתמ"ש 26681/05 כאשר הכיר בפוליגמיה כעוולה נזיקית תוך פסיקת פיצויי נזיקין
15 לאישה, תוך ציינו כי " עבירת ריבוי הנישואין חותרת תחת יסודות הסדר הציבורי
16 התקין בחברה נאורה, וככזו יש להתייחס אליה בחומרה ולעקורה מן השורש...".
- 17
- 18 כמון כן ראה לעניין זה החלטתי מיום 12/3/14 במסגרת תיק ה"ט 12894/03/14
19 לפיה דחיתי בקשתו של גבר שנישא לשתי נשים להרחיק את אשתו הראשונה מהבית
20 במסגרת החוק למניעת אלימות במשטרה, וזאת כאשר התברר כי מקור הסכסוך
21 הוא בנישואין השניים.
- 22
- 23 וכן ראה לעניין זה פסק דיני מיום 27/10/13 בתמ"ש 43504/02/10 בו דחיתי תביעה
24 של הורי הבעל לפינוי אחת מנשות בנם מביתם וזאת לאחר שבנסיבותיו של אותו
25 מקרה הגעתי למסקנה כי קדמו לנישואין הבטחות של הבעל ושל הורי לאפשר
26 לאישה מגורי קבע.
- 27

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

- 1
- 2
- 3 **ד. תביעות לאבהות שמוגשות על ידי גברים פוליגמיים הנשואים לנשים פלסטיניות מהאזור:**
- 4
- 5 35. כאמור לעיל, ביטוי להתרחבות הפוליגמיה בקרב גברים ישראליים בדואיים בדרום
- 6 , ניתן למצוא בתביעות לאבהות שמוגשות לפתחו של בית המשפט לענייני משפחה
- 7 בבאר שבע וזאת כאשר מדובר בנישואין פוליגמיים של גברים ישראליים בדואיים
- 8 לנשים פלסטיניות תושבות האזור.
- 9 36. במסגרת תביעות אלו עותרים הגבר והאישה, או אחד מהם, כי בית המשפט לענייני
- 10 משפחה יצהיר כי האב הנטען הינו האב של הילדים המפורטים בבקשה, שלאחר
- 11 מכן יוכל לרשום אותם תחת שמו במשרד הפנים, כאשר מדובר בשלב ראשון לקראת
- 12 הסדרת מעמדם של הילדים במדינה.
- 13 37. ככלל ב"כ המדינה מתנגד בשלב הראשון לסעד המבוקש, ומאחר ויש בתוצאות
- 14 ההליך כדי להשפיע על מעמדם של הילדים המפורטים בבקשה, עותרת המדינה
- 15 בד"כ לביצוע בדיקת רקמות (ראה לעניין זה בג"ץ 6483/05 קעאדן נ' משרד הפנים,
- 16 תק-על 10 (3), 2051 (2010) וכן ע"א 431/80 רוזנברג נ' חזן, פ"ד ל (2) 741).
- 17
- 18 לרוב התובעים- האב הנטען והאם נותנים הסכמתם לביצוע בדיקת הרקמות להוכחת
- 19 האבהות, ולאחר קבלת תוצאות הבדיקה המאשרות כי האב הנטען הינו אכן האב
- 20 הביולוגי של הילדים, נותן ב"כ המדינה את הסכמתו למתן פסק הדין ההצהרתי.
- 21 ואכן ובהמשך להסכמות הצדדים, בית המשפט נותן פסק דין הצהרתי בדבר אבהותו
- 22 של האב הנטען כלפי ילדיו המפורטים בבקשה.
- 23
- 24 38. במשך שנים, נהג בית המשפט לענייני משפחה ואף מותב זה לאשר את ההסכמות
- 25 שבין בעלי הדין לבין המדינה במתווה המפורט לעיל, לרבות הפניית הצדדים לביצוע

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

- 1 בדיקות רקמות ומתן פסקי דין המצהירים על אבהות לאחר קבלת תוצאות בדיקות
- 2 הרקמות.
- 3
- 4 39. אולם התגברות תופעת הפוליגמיה בכלל ולנשים פלסטיניות תושבות האזור בפרט ,
- 5 מחייבת לטעמי בחינה מחודשת של עמדת בית המשפט, חרף עמדת המדינה, שכן
- 6 ובאופן אבסורדי ושלא במתכוון נראה כי בית המשפט עצמו ובהתנהלות המפורטת
- 7 לעיל , יכול ונותן רוח גבית לתופעה פסולה זו.
- 8 כפי שציינתי לעיל , לתופעת הפוליגמיה מעבר להיותה עבירה פלילית ועוולה נזיקית
- 9 השלכות שליליות, וכאשר מדובר בפוליגמיה לנשים פלסטיניות חסרות מעמד
- 10 במדינה, מקבלת התופעה חומרה יתרה , שכן מדובר בנשים חלשות שהנישואין
- 11 הפוליגמיים מחלישים אותן עוד יותר , וכן בפלטפורמה לעבירות נוספות (שהייה
- 12 בלתי חוקית , הלנת שוהה בלתי חוקי).
- 13
- 14 40. כידוע פסק דין הצהרתי, הינו סעד שביושר , וככזה חלים עליו דיני היושר .
- 15
- 16 יפים לעניין זה הם דברי כבוד השופט ד. לוינ בעא 132/81 פ"ד לח(2) 425 בעמ'
- 17 430 כי :
- 18
- 19 "במקרה דנן, על-פני הדברים עניין לנו בפלוגתא הראויה להכרעה על דרך פסק-דין
- 20 הצהרתי. אכן, מקורו של סעד זה בדיני היושר ולפיכך יירתע בית המשפט מלהעניק
- 21 סעד הצהרתי לתובע, שהתנהגותו בנושא המשפט נגועה בחוסר תום-לב או באי-
- 22 נקיון-כפיים."
- 23
- 24 (ר' גם: עא 19/81 בנימין ביבי נ' ד"ר קרל הורברט, פ"ד לז(2) 497 וכן ע"א 234/79
- 25 יונה עמיש נ' ליאור עמישי, לד(2) 332).
- 26
- 27 41. מדיניות שיפוטית המבקשת למגר את תופעת הפוליגמיה בכלל ואת הפוליגמיה
- 28 לנשים פלסטיניות תושבות האזור בפרט , מחייבת את בית המשפט להירתע ממתן

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

- 1 סעד הצהרתי- סעד שביושר לבעל דין שברי כי הוא פוליגמי ולבעלת דין שהינה
2 שוהה בלתי חוקית. מדיניות שיפוטית כזו מחייבת את בית המשפט שלא לעצום את
3 עיניו לרמיסה גסה של כבוד האישה וליצירת חיי עוני.
4
5 42. אשר על כן, ולאור האמור לעיל, יתכנו נסיבות בהן בית המשפט לא ייעתר לתובענה
6 לפסק דין הצהרתי לאבהות שהגיש גבר פוליגמי, ואף יורה על דחיית התובענה.
7
8 ה. הכרעה במקרה שבפני:
9
10 43. מהחומר שהובא בפני עולה כי התובע נשוי כיום ל-4 נשים במקביל, אשר הינן
11 פלסטיניות תושבות האזור וללא מעמד בישראל.
12
13 בדיון אשר התקיים בפני ביום 12.1.2017 העיד התובע, לאחר שהוזהר כדין. לדברי
14 התובע, הוא נשוי כיום לארבע נשים והתגרש בעבר מארבע נשים אחרות וכי יש לו
15 "כמעט 55 ילדים", אשר חלקם אינם רשומים במרשם האוכלוסין.
16 התובע אף מסר בעדותו כי רק שתי נשים "הן מהשטחים", וכי התובעת 2-3, אשר
17 נכחו באולם בית המשפט הן "מהשטחים" ואין להן אישור כניסה לישראל. מהפירוט
18 שהגיש ב"כ התובעים לבקשת בית המשפט, הרי שברור כי התובע הינו פוליגמי.
19 44. עולה אם כן, כי התובעים עותרים לקבלת סעד מבית המשפט כשהם באים בהעד
20 ניקיון כפיים.
21 התובע הינו גבר פוליגמי, הנשוי 4 נשים שונות, אשר הינן שוהות בלתי חוקיות,
22 ואילו התובעות 2-3 הינן תושבות פלסטינאיות מהאזור ללא אישור כניסה לישראל.
23

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

- 1 התובעים עותרים לסעד לפיו תוכר אבהותו של התובע על הילדים, אשר נולדו מקשר
- 2 נישואין, קשר אשר הינו אסור עפ"י חוקי מדינת ישראל, ותוך שאימהותיהם של
- 3 הקטינים שוהות בשטח מדינת ישראל ללא היתר כדין.
- 4 התובעים מבקשים מבית המשפט שיעצום את עיניו למול העבירות הפליליות
- 5 המבוצעות על ידי התובעים, ואף יעניק להם סעד שביושר.
- 6 בנסיבות דנן, ובשים לב כי המדובר בסעד למתן פסק דין הצהרתי שהינו סעד שביושר,
- 7 כאמור לעיל, לא מצאתי מקום להעניק לתובעים, שהינם בעלי הדין שבפני, את הסעד
- 8 המבוקש.
- 9
- 10 45. לא נעלם מעיני השלכות החלטתי על הקטינים נשוא הבקשה, אולם משקטינים אלו
- 11 אינם בעלי הדין בתובענה שבפני, ומשמטתי להיאבק בתופעה הפסולה ולמנוע חיי
- 12 עוני וניצול נשים שטרם נישאו בנישואין אלו (לרבות מילדיהן), אין מנוס מדחיית
- 13 התובענה שבפני.

14

15

16

17

18

לסיכום:

19 לאור האמור לעיל, אני מורה על דחיית התובענה שבתק זה.

20 המזכירות תמציא החלטתי זו לצדדים, וכן תמציא החלטתי זו, בהעדר שמות הצדדים ופרטים
21 מזהים, לידי השר לביטחון פנים, שרת המשפטים, היועץ המשפטי לממשלה ולידי מפקד מחוז הדרום
22 שבמסגרת ישראל.

23 כמו כן, הנני מתיר פרסום החלטתי זו ללא שמות הצדדים וללא פרטים מזהים.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 55724-09-16 אבו אלקיעאן ואח' נ' פרקליטות מחוז דרום - אזרחי

תיק חיצוני: סוג זיהוי צד א'

1

2

המזכירות תסגור את התיק.

3

4

ניתנה היום, כ"ט אדר תשע"ז, 27 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.

5

א' כ"ט אדר תשע"ז

6
7

אלון גביזון, סגן נשיאה